

beeld: David Rozing, HH

U-bocht bij NVI

Mathijs Smit

De overheid moet stoppen met de eigen productie van vaccins, vindt minister Schippers. Want het Nederlands Vaccin Instituut (NVI) is te duur.

Al in 2005 blijkt dat het NVI geen succes wordt

In haar brief aan de Tweede Kamer van 29 maart laat minister Edith Schippers van Volksgezondheid er geen misverstand over bestaan: de overheid moet direct ophouden zelf vaccins te produceren. Volgens de bewindsvrouw is het Nederlands Vaccin Instituut, dat onder meer het DTP-vaccin voor het rijksvaccinatieprogramma maakt, te klein om tegen aanvaardbare kosten aan de kwaliteitseisen te voldoen. Opmerkelijk, want nog recentelijk trok de overheid precies de tegengestelde conclusie. Een korte terugblik.

Te belangrijk

In 2002 en 2003 doet het ministerie van Volksgezondheid ook al een studie naar de vaccinproductie in overheidshanden. On-

danks de voorliefde voor de vrije markt van de eerste twee kabinetten-Balkenende wordt de productie dan te belangrijk geacht om aan de farmaceutische industrie over te laten. Wel voegt het ministerie producent SVM samen met de vaccinafdeling van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), om één slagvaardige organisatie te vormen: het NVI. Het instituut wordt echter geen succes, wat al in 2005 blijkt, als de Inspectie voor de Gezondheidszorg constateert dat het staatsbedrijf niet voldoet aan de kwaliteitsnormen.

Kwakkelen

Na ingrijpen zegt toenmalig minister van Volksgezondheid Hans Hoogervorst weer te 'vertrouwen in een gezonde toekomst van het NVI' en benadrukt opnieuw de noodzaak van productie in overheidshanden, '... vooral nu het aantal private producenten van vaccins sterk is afgenomen en daarmee de kwetsbaarheid van de vaccinmarkt is toegenomen.' Hoogervorst's vertrouwen blijkt onterecht. Ondanks een directeurswisseling begin 2007, waarbij Thijs Veerman plaats maakt voor Lucas Elting, blijft het NVI kwakkelen. In 2008 ontstaan problemen bij de productie van het vaccin tegen bof, mazelen en rodehond (BMR) en het NVI werkt met grote verliezen. In 2009 bedraagt het tekort bijna 2,4 miljoen euro, op een omzet van 167 miljoen. Voor 2010 wordt gerekend op een tekort van 2 miljoen. Schippers' voorganger Ab Klink gaat daarom in 2009 overstag, en kondigt aan de productietak van het NVI te willen afstoten. Directeur Elting mag zijn bureau uitruimen. Onder leiding van Nico Oudendijk, eerder crisismanager bij de Inspectie voor de Gezondheidszorg, zal de vaccinfabriek in Bilthoven dit jaar worden verkocht.

'Succes tegen hoge kosten'

Marien Weststrate werkte de afgelopen acht jaar bij het Nederlands Vaccin Instituut, sinds 2006 als operationeel directeur. Hij vindt dat het wel degelijk is gelukt het NVI tot een succes te maken, zij het 'tegen erg hoge kosten'. 'De kwaliteitseisen zijn steeds zwaarder geworden. De kosten om daaraan te voldoen zijn te hoog voor een kleine producent, die alleen voor de Nederlandse markt werkt. Over de afhankelijkheid van de farmaceutische industrie maakt Weststrate zich geen zorgen. 'Tegenwoordig koopt het NVI ook al ruim 90 procent van de benodigde vaccins in. Via Europese aanbestedingsprocedures zijn we erin geslaagd om dat tegen lage kosten te doen. Die inkoop blijft bij de overheid, als deel van het RIVM. We beschikken over goede, langdurige inkoopcontracten en werken met veiligheidsvoorraden om schaarste op te vangen. In het geval van idiote situaties, zoals een terroristische aanval met pokken, beschikken we over beveiligde voorraden op geheime locaties.'